

загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2011. – Вип.17 (70). – С. 320–327.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ В СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Грядуща В.В., канд. техн. наук, старший викладач кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну, Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти (м. Біла Церква)

Національною економічною стратегією на період до 2030 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р. № 179, визначено одним з бар'єрів досягнення цілі «Трансформація сфер життя в ефективні, сучасні та комфортні» напряму «Цифрова економіка» – відсутність комплексних підходів до здійснення цифрових трансформацій. Питанням освіти і науки в Національній економічній стратегії відведено ключові, наскрізні позиції у кількох напрямках економічного розвитку, зокрема у напрямі «Інформаційно-комунікаційні технології» в частині запровадження ІТ-освіти та STEM-освіти, напрямі «Цифрова економіка» в частині запровадження комп'ютеризації об'єктів соціальної інфраструктури та розвитку цифрових навичок громадян, а також у напрямі «Якість життя» в частині підвищення якості життя українців, в цілому [1].

У відповідь на ці питання Міністерство освіти та науки України підготувало та представило для громадського обговорення проєкт Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року [2].

«Концепція представляє комплексне системне стратегічне бачення цифрової трансформації цих сфер та відповідає засадам реалізації органами виконавчої влади принципів державної політики цифрового розвитку, що затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 р. №56, а також пріоритетним напрямом та завданням (проєктам) цифрової трансформації на період до 2023 року, схваленим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 року № 365-р» [2].

Проєкт Концепції спрямований на подолання низки проблем, зокрема [2]:

- низький рівень цифрових компетентностей учасників освітнього процесу;
- застарілий зміст освіти з навчальних предметів інформатичної галузі;
- недостатня кількість комп'ютерного обладнання та відсутність широкопasmового доступу до Інтернету в закладах та установах

системи освіти і науки; відсутність якісного цифрового освітнього контенту для здобуття освіти;

- відсутність актуальної, достовірної інформації про здобувачів освіти, педагогічних та науково-педагогічних працівників, а також науковців для прийняття управлінських рішень та моніторингу ефективності політик;
- забюрократизованість процесів внутрішнього документообігу закладів та установ освіти і науки; незручність отримання послуг та сервісів у системі освіти; недоступність наукових ресурсів та інфраструктур тощо.

Кінцевої мети планується досягти через такі *стратегічні цілі* [2]:

1. Цифрове освітнє середовище є доступним та сучасним;
2. Працівники сфери освіти володіють цифровими компетентностями;
3. Зміст освіти в галузі ІКТ відповідає сучасним вимогам;
4. Послуги та процеси у сфері освіти і науки є прозорими, зручними та ефективними;
5. Дані у сфері освіти і науки є доступними та достовірними.

Реалізація Концепції передбачає необхідність забезпечення розв'язання визначених проблем відповідно до цілей, у тому числі:

- *операційна ціль 1.1.* включає забезпечення закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти STEM-лабораторіями;
- *операційна ціль 2.2.* оновлення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти з педагогічних спеціальностей в умовах цифровізації;
- *операційна ціль 3.1.* розробка та запровадження варіативного курсу зі STEM-освіти в закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти;
- *операційна ціль 4.1.* запровадження електронних класних журналів для закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти;
- *операційна ціль 4.2.* процеси управління та регулювання оптимізовані та автоматизовані: розроблення та запровадження електронної системи управління професійною освітою [2].

Крім того, Міністерство освіти та науки 5 серпня 2020 року запустило онлайн-курс про дистанційне та змішане навчання для педагогів, у тому числі профтехів [3]. На старт курсу зареєструвались 3120 педагогів та керівників закладів профтехосвіти.

Він розкриває такі теми:

- дистанційне навчання: відмінності між його різновидами, порівняння з очним навчанням, переваги та недоліки, що потрібно для його

організації вчителям та учням;

- змішане навчання: його моделі та компоненти, переваги для педагога, перші кроки при впровадженні.

А також містить добірку електронних освітніх ресурсів для дистанційного та змішаного навчання, інтерактивні вправи, опис успішних кейсів, розроблені алгоритми, які допоможуть педагогам користуватись сервісами Moodle, Google Classroom, ClassDojo, Classtime, LearningApps.org

Курс розроблений МОН спільно зі студією онлайн-освіти EdEra за підтримки Швейцарії в рамках Швейцарсько-українського проєкту DECIDE – “Децентралізація для розвитку демократичної освіти”, який впроваджується Консорціумом ГО “DOCCU - Розвиток громадянських компетентностей в Україні” та Цюріхського педагогічного університету (PH Zurich, Швейцарія) [3].

Крім того, МОН повідомляє [4], що до кінця 2021 року заклади профосвіти отримають 4 онлайн-курси для навчання учнів найбільш популярних професій та окремих посібник з організації змішаного навчання для викладачів профтехів. Він має дати їм більше ідей щодо того, як пояснювати матеріал, перевіряти домашні завдання та, що дуже важливо у профосвіті, викладати практичну частину.

Отже, йдеться про розроблення курсів за такими професіями:

- "Кухар";
- "Кравець";
- "Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування";
- "Майстер з діагностики та налагодження електроустаткування автомобілів".

Розроблення курсів відбувається за підтримки Міжнародної організації праці. Експерти готують структуру курсів, теми, типи завдань для оцінювання та інше.

Проєкт цифрової трансформації професійної (професійно-технічної) освіти анонсовано [5] також Міністерством цифрової трансформації України: створення нового модулю з метою відображення вступу для здобуття ОКР кваліфікованого робітника до закладів П(ПТ)О (запуск 30.09.2022), а також, модернізація Єдиної державної електронної бази з питань освіти, створення та модернізація єдиної електронної системи моніторингу працевлаштування випускників.

Висновки. Отже, відповідно до всесвітніх трендів, національних програм та проєктів необхідно зробити висновок про те, що цифровізація повинна бути невід’ємним складником професійної (професійно-технічної) освіти. Цифровізація професійної (професійно-технічної) освіти включає в себе два

пріоритетни напрям, а саме: 1) покращення цифрової інфраструктури, подолання цифрового розриву, якісний освітній цифровий контент; 2) розвиток цифрової компетентності усіх учасників освітнього процесу; побудова індивідуальної траєкторії розвитку цифрової компетентності в умовах зміни комунікаційних переваг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національна економічна стратегія на період до 2030 року: Постанова Кабінету Міністрів України № 179. 03 березня 2021 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>
2. Концепція цифрової трансформації освіти і науки: МОН запрошує до громадського обговорення / МОН України. 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/konceptsiya-cifrovoyi-transformaciyi-osviti-i-nauki-mon-zaproshuye-do-gromadskogo-obgovorennya>
3. Стартує онлайн-курс про дистанційне та змішане навчання у школах і профтехзах – перший модуль вже у доступі / МОН України. 2020. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/startuye-onlajn-kurs-pro-distancijne-ta-zmishane-navchannya-u-shkolah-i-proftehah-pershij-modul-vzhe-u-dostupi>
4. МОН та Міжнародна організація праці розробляють 4 онлайн-курси для навчання робітничих професій – їх розмістять у відкритому доступі до кінця року / МОН України. 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-ta-mizhnarodna-organizaciya-praci-rozroblyayut-4-onlajn-kursi-dlya-navchannya-robotnichih-profesij-yih-rozmistyat-u-vidkritomu-dostupi-do-kincy-roku?=&print>
5. Проекти цифрової трансформації / Мінцифри України. 2021. URL: <https://plan2.dia.gov.ua/projects>

ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ЗП(ПТ)О

Денисенко О.Г., практичний психолог ордена «Знак Пошани» вище професійне училище №75 (с. Олександрівка, Дніпропетровська обл.)

Сучасне суспільство характеризується прискореним прогресом. Інформаційно-цифрові технології викликають закономірні зміни в житті людства і стосуються всіх сфер діяльності, зокрема й освітньої, яка водночас стає основою й передумовою розвитку суспільства.